

FM: Cenu pieaugumu jūlijā turpina noteikt galvenokārt degvielas cenu kāpums

Publicēts: 09.08.2021.

[Jaunami](#)

[Tautsaimniecības analīze](#)

Atbilstoši jaunākajiem Centrālās statistikas pārvaldes datiem, patēriņa cenu līmenis šā gada jūlijā palielinājās par 0,4% salīdzinājumā ar jūniju, gada inflācijai pieaugot līdz 2,8%, kas ir tikai 0,1 procentpunktu augstāk nekā jūnijā. Jūlija inflāciju pamatā noteica degvielas cenu pieaugums, izskaidrojot 1 procentpunktu no inflācijas, ar mājokli saistīto preču (pamatā komunālo izdevumu) cenu pieaugums deva 0,7 procentpunktus un pārtikas cenu pieaugums – 0,7 procentpunktus no kopējās inflācijas.

Degvielas cenas kopumā ir pieaugušas par 17,8% salīdzinājumā ar pērnā gada jūliju. Degvielas cenas aug jau kopš pērnā gada maija, kad tās sasniedza pandēmijas laika zemāko līmeni, savukārt šā gada jūlijā tās jau bija atgriezušās pirmspandēmijas 2020. gada janvāra līmenī. Šīs svārstības ir skaidrojamas ar naftas cenu dinamiku pandēmijas laikā, OPEC+ valstīm vienojoties samazināt ieguvu atbilstoši pieprasījuma samazinājumam. Pašlaik naftas cena ir atgriezusies aptuveni pirmspandēmijas līmenī, un pamazām tiek palielināta ieguve, par ko liecina naftas cenu samazinājums jūnijā un jūlijā. Paredzams, ka degvielas cenu pieaugums arī turpmākajos mēnešos gada izteiksmē būs augsts un saglabāsies kā galvenais inflāciju ietekmējošais faktors, tomēr pieauguma temps pakāpeniski mazināsies, jo naftas cenas ir stabilizējušās.

Mājokļu izdevumi pieauga par 4,1% salīdzinājumā ar pagājušā gada jūliju. To pamatā ietekmēja cenu pieaugums tādiem komunālajiem pakalpojumiem kā gāze (+36,1%) un elektrība (+3,2%). Ja elektrības cena seko biržas cenām, tad gāzes cenas pieauga pārskatīto tarifu dēļ, kas parasti notiek divreiz gadā – janvārī un jūlijā. Savukārt augustā pieaugs arī siltumenerģijas tarifi, tādējādi vēl nedaudz palielinot inflāciju.

Pārtikas cenas pieauga par 1,3% salīdzinājumā ar 2020. gada jūliju, kas ir par 0,8 procentpunktiem mazāk nekā šā gada jūnijā, bet kopumā atbilst sezonālām svārstībām. Pārtikas cenu pieaugumu ierobežo sezonālo pārtikas preču parādīšanās tirgū, piemēram, svaigiem dārzeņiem un svaigiem augļiem mēneša laikā cenas samazinājās attiecīgi par 4,6% un 3,0%.

Inflācijas dinamika Latvijā tupina sekot tendencēm eirozonā. Pamatojoties uz ātro novērtējumu, saskaņotais patēriņa cenu indekss eirozonā šā gada jūlijā salīdzinājumā ar pagājušā gada jūliju ir palielinājies par 2,2%. Līdzīgi kā Latvijā, arī eirozonas valstīs būtisku devumu inflācijā nodrošināja degvielas cenu pieaugums, jo, izslēdzot to, vidējais cenu līmenis palielinātos tikai par 0,9% gada izteiksmē. Inflācijas riski pasaulē un eirozonā pašlaik ir augsti, tomēr inflācijas paātrinājums bija sagaidāms un kopumā ir saistīts ar pērnā gada zemo bāzi un ekonomikas atkopšanos.

Kopumā jāsecina, ka pašreizējā patēriņa cenu dinamika atbilst Finanšu ministrijas vasaras prognozēm, ka šī gada otrajā pusgadā vidējā gada inflācija paaugstināsies līdz 2,9%-3,0% un 2021. gadā vidēji būs 2,0%. Inflāciju turpinās noteikt galvenokārt ārējie faktori – gan naftas un pārtikas cenu pieaugums pasaulē, gan augošais pieprasījums un ierobežotais piedāvājums, ko rada piegāžu traucējumi saistībā ar ierobežojumiem visā pasaulē pandēmijas dēļ.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-cenu-pieaugumu-julija-turpina-noteikt-galvenokart-degvielas-cenu-kapums>